

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапчук Ю.О.
« 17 » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИ ЗБОРУ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни **«Методи збору соціологічної інформації»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **054 Соціологія** освітньої програми **«Соціологія»**.

Розробник: **Афанасьєв Дмитро Миколайович**, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 13 від «24» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «07» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ЄКТС – 9	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270	3	3
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4.1 / 3.4 самостійної роботи студента – 5 / 4	5, 6	5, 6
	Лекції:	
	32/30	8/10
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: залік, курсова робота, іспит	Лабораторні:	
	28/28	8/8
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	Індивідуальна робота	
	30	30
	Самостійна робота:	
	60/62	104/102

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «**Методи збору соціологічної інформації**» – формування та поглиблення знання студентів щодо сучасних методів збору соціологічної інформації, а також способи організації проведення соціологічних досліджень даними методами; формування компетенцій застосування методів збору соціологічної інформації при проведенні соціологічних досліджень. Студенти мають опанувати відповідними першоджерелами, набути навичок їх критичного аналізу, ознайомитись з відповідними соціологічними теоріями та соціологічними методами вимірювання структурних параметрів суспільства, аналізувати емпіричні дані та робити аналітичні доповіді з зазначеної проблематики.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності спеціальності (СК)

- СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.
- СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.
- СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.
- СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.
- СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження
- СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців
- СК08. Здатність використовувати інтернет – ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.
- СК10. Готовність до соціально-економічної, соціально-політичної діяльності, прогнозування економічних та політичних явищ в соціумі.
- СК11. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.
- СК13. Здатність до вироблення та застосування комунікативних стратегій в рамках міжособистісної взаємодії, управлінської діяльності в умовах невизначеностей.
- СК14. Здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін.
- СК15. Здатність прогнозувати та вирішувати конфліктні ситуації на різних рівнях суспільних відносин.
- СК16. Здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування таких навчальних дисциплін освітньо-професійної програми:

- OK17 Загальна соціологічна теорія
- OK18 Методологія соціологічних досліджень
- OK21 Організація і методи вибіркового дослідження
- OK26 Вступ до спеціальності

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.	РН01
Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.	РН02
Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.	РН03
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.	РН04
Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	РН06
Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.	РН07
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.	РН08
Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.	РН09
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.	РН10
Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.	РН11
Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.	РН12
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.	РН13
Застосовувати ефективні методи, процедури та технології соціологічних досліджень шляхом забезпечення внутрішньої упорядкованості та погодженості окремих елементів наукового пошуку.	РН14
Застосовувати відповідні соціологічні дослідження та реалізовувати дослідницькі професійні навички стосовно теоретичних та прикладних аспектів вивчення соціальних змін.	РН17
Відслідковувати загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводити спостереження за психологічним станом, рівня благополуччя окремих груп та верств населення.	РН18
Проводити пошук ефективних засобів використання соціальних механізмів регулювання соціальних, політичних,	РН19

економічних, освітніх, етнокультурних процесів методом проведення соціологічних досліджень.	
Використовувати методи діагностики та експертизи у процесах оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів соціальних суб'єктів.	РН20
Виявляти та аналізувати нові чинники соціальної нерівності в Україні та світі, визначати можливі шляхи подолання нерівного доступу різних суспільних груп до тих чи інших соціальних ресурсів.	РН21
Перевіряти статистичні гіпотези дослідження для їх підтвердження або спростування, використовуючи математичні методи соціологічного аналізу емпіричних даних.	РН22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Методи збору соціологічної інформації**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни (використано таксономію Б. Блума)	Шифр ПРН
Пам'ятаємо: студенти пригадують, визначають, ідентифікують основні поняття та терміни дисципліни: соціологічне дослідження, кількісні методи збору інформації, якісні методи збору інформації тощо.	РН01
Розуміємо: студенти пояснюють ідеї та концепції, про які вони дізнались і які виникли в процесі розвитку соціологічних знань, проблеми вивчення суспільства соціологічними методами.	РН02
Застосовуємо: студенти застосовують набуті знання щодо положень соціологічних теорій та концепцій в галузі дослідження соціальних змін в Україні та світі.	РН03
Розуміємо: студенти пояснюють закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ через використання кількісних та якісних соціологічних методик у контексті професійних задач.	РН04
Створюємо: студенти ефективно виконують різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	РН06
Застосовуємо: студенти здатні використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі соціологічного дослідження з використанням різних методів (пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації).	РН07
Створюємо: студенти створюють щось нове, обґрунтовують власну позицію, роблять та аргументують самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної	РН08

літератури.	
Створюємо: студенти розробляють програму соціологічного дослідження (із застосуванням одного або комплексу методів).	PH09
Застосовуємо: студенти володіють навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методик	PH10
Створюємо: студенти презентують результати власних емпіричних соціологічних досліджень для фахівців і нефахівців.	PH11
Застосовуємо: студенти обізнані та дотримуються етичних норм професійної діяльності соціолога.	PH12
Розуміємо: студенти пояснюють наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікують, формулюють завдання. Застосовуємо: розв'язують завдання зі спеціальності, інтегрують теоретичні знання та практичний досвід.	PH13
Застосовуємо: студенти застосовують ефективні методи, процедури та технології соціологічних досліджень шляхом забезпечення внутрішньої упорядкованості та погодженості окремих елементів наукового пошуку.	PH14
Створюємо: студенти організують заходи, соціологічні дослідження та застосовують дослідницькі професійні навички стосовно теоретичних та прикладних аспектів вивчення соціальних змін.	PH17
Оцінюємо: студенти відслідковують загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводять вибіркові спостереження за психологічним станом соціальних прошарків та верств населення.	PH18
Створюємо: студенти здійснюють пошук ефективних засобів використання соціальних механізмів регулювання соціально-політичних, економічних та етнокультурних процесів методом проведення вибіркових соціологічних досліджень.	PH19
Оцінюємо: студенти використовують методи діагностики та експертизи у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів соціальних суб'єктів.	PH20
Аналізуємо: студенти виявляють та аналізують нові чинники соціальної нерівності в Україні та світі, визначають можливі шляхи подолання нерівного доступу різних елементів соціальної структури до тих чи інших соціальних ресурсів.	PH21
Аналізуємо: студенти перевіряють статистичні гіпотези дослідження для їх підтвердження або спростування, використовуючи математичні методи соціологічного аналізу емпіричних даних.	PH22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік; іспит; транскрибування результатів якісних методик; соціометричне дослідження; аналітичні звіти, реферати, презентація результатів виконаної індивідуальної /групової роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма поточного контролю: доповідь на лабораторних заняттях

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік, іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
15	5	5	10	10	5		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	50	100
15	5	5	5	5	10	5		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T14	T15	T16	T17	50	100
10	15	15	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T18	T19	T20	T21	50	100
15	10	15	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни. Семестр 5

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття, доповідь з презентацією	6	30	8	40
Реферат	1	5	2	10
Аналітичний звіт	1	15		
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни. Семестр 6

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття, доповідь з презентацією	7	35	7	35
Реферат	1	5	1	5
Презентація (соціометричне дослідження, транскрибування результатів якісних методик)	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з тестових завдань, задачі та запитання описово-аналітичного характеру.

Тестові завдання покликані оцінити знання з тематичної проблематики модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на лабораторних заняттях. Залежно від орієнтування у тематичному матеріалі по тестах, дане завдання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 10 балів.

Задача – пропонується встановити відповідність між різними елементами структури. Завдання спрямоване на логічне мислення і охоплює зміст лекційного матеріалу з тем модулю. Ця частина завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінена у 20 балів.

Запитання має на меті оцінити обізнаність здобувача з програмовим матеріалом. Студенту пропонується надати розгорнуту відповідь на запитання. Від студента вимагається відтворити отримані знання та надати рекомендації з покращення соціальних взаємозв'язків у соціумі з орієнтацією на соціальні ресурси. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у матеріалі теоретичних питань, ця частина завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінена у 20 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи

Визначальними критеріями при оцінюванні захисту студентом курсової роботи виступають: відповідність роботи встановленим вимогам; уміння студента представити роботу під час усного захисту; аргументованість відповідей на поставлені запитання та зауваження, викладені у відгуку чи рецензії. У випадку незгоди з рішенням комісії студенту надається право подати апеляцію на ім'я голови комісії або завідувача кафедри з обґрунтуванням своєї незгоди. Розглядаються лише апеляції, подані в день

захисту. Процедура проведення захисту регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 61/01-04. від 24.12.2020 р.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Анкета як інструментарій соціологічного дослідження.
2. Використання контент-аналізу як методу в соціології.
3. Використання соціометрії в дослідженні малих соціальних груп.
4. Вплив масової комунікації на соціальні процеси.
5. Гендерний аспект соціально-кримінологічної характеристики особи злочинця.
6. Громадські організації в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку
7. Деструктивні фактори процесу соціалізації молоді у сучасному суспільстві.
8. Еволюція соціологічних концепцій злочинності.
9. Елітарна, народна і масова культура: конфлікт і взаємний вплив.
10. Ефективність діяльності ЗМК та соціологічні методи їх дослідження.
11. Загальна логіка експерименту. Висунення гіпотез та завдань експерименту.
12. Застосування методу експертних оцінок в дослідженні трудової міграції.
13. Зміст і особливості освіти як соціального інституту.
14. Зовнішня трудова міграція в сучасному українському суспільстві:
15. Історія методу аналізу документів. Кількісні та якісні стратегії аналізу документів.
16. Кейс стаді–історія життя, історія сім'ї як якісний метод збору соціологічної інформації.
17. Масова комунікація в сучасній соціокультурній картині світу
18. Масова комунікація та соціальне управління.
19. Масова комунікація як соціальний процес.
20. Масова культура і мистецтво в сучасному соціальному житті.
21. Міграції як просторова самоорганізація населення.
22. Молода сім'я як об'єкт соціологічного дослідження.
23. Освіта як соціальний інститут: головні ознаки, структура, функції.
24. Освіта як фактор соціальної мобільності.
25. Основні елементи соціальної структури українського суспільства: статусні верстви населення.
26. Основні кроки процедури формулювання гіпотез: на прикладі конкретного дослідження.
27. Основні поняття і процедури в соціометрії.
28. Особливості застосування якісних методів в соціології.
29. Особливості методу фокус-груп в емпіричній соціології.
30. Особливості репрезентації молодіжних субкультур у сучасному Інтернет просторі.
31. Особливості розвитку соціального інституту PR в Україні.
32. Особливості розвідувального, описового, аналітичного типів досліджень.
33. PR як соціальний інститут.
34. Поняття соціальної стратифікації в соціології П. Сорокіна
35. Причини та рівень безробіття у сучасному українському суспільстві

36. Проблема поширення абсентеїзму серед сучасної молоді.
37. Різновиди планів організації дослідження та відмінності між ними.
38. Різновиди соціологічних досліджень, їх особливості.
39. Роль ЗМІ у розбудові громадянського суспільства в Україні
40. Роль соціологічних досліджень у вивченні актуальних проблем і прогнозуванні розвитку соціальних явищ і процесів в українському суспільстві.
41. Середній клас в соціальній структурі суспільства
42. Соціальна відповідальність в економічних відносинах
43. Соціальні аспекти легалізації проституції в сучасному українському суспільстві.
44. Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання. Поняття соціологічного дослідження.
45. Соціологічні аспекти трудової міграції
46. Соціологічні теорії права.
47. Соціологія релігії М. Вебера
48. Соціологія як наука про соціальні спільноти. Типи соціальних спільнот.
49. Спостереження – як метод збору інформації в соціології.
50. Спостереження як загальнонауковий метод.
51. Сутність процедур інтерпретації та операціоналізації основних понять дослідження: на прикладі конкретного дослідження.
52. Сучасна модель державно-церковних відносин в Україні
53. Тенденції розвитку сім'ї в сучасній Україні
54. Феномен підприємництва в дискурсі соціології
55. Характеристика різновидів нехімічних адикцій та їх профілактика.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методик проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Традиційні та загальнонаукові методи збору соціологічної інформації

Тема 1. Класифікація методів соціологічних досліджень. Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання. Поняття соціологічного дослідження. Критерії до типологізації методів соціологічних досліджень. Види методів досліджень за сферою застосування. Види методів досліджень за мірою прояву динаміки об'єкта. Види методів дослідження за глибиною та складністю аналізу. Розвідувальне (пілотажне або зондажне) дослідження. Описове дослідження. Аналітичне дослідження. Види методів дослідження за типом та рівнем дослідницької діяльності: теоретичні, емпіричні, емпірико-теоретичні. Види методів дослідження за умовами проведення: польові та лабораторні. Нетрадиційні критерії для типологізації методів соціологічних досліджень.

Тема 2. Спостереження. Спостереження як загальнонауковий метод. Особливості використання спостереження в соціологічних дослідженнях. Процедура здійснення спостереження. Висунення гіпотез та завдань спостереження. Інструментарій методу: щоденник спостереження, картки для реєстрації одиниць спостереження, протокол спостереження, класифікатор контент-аналізу щоденникових і протокольних записів. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації одиниць спостереження, програма обробки даних спостереження. Переваги та недоліки спостереження. Види спостережень. Невключене і включене спостереження. Лабораторне, польове і лабораторно-польове дослідження. Стандартизоване та нестандартизоване спостереження. Систематичне, епізодичне та випадкове спостереження.

Тема 3. Експеримент. Експеримент як загальнонауковий метод. Особливості використання експерименту в соціологічних дослідженнях.

Процедура здійснення експерименту. Загальна логіка експерименту. Висунення гіпотез та завдань експерименту. Характеристики груп, що виливають на проведення: нейтральні, факторні, контрольні. Експериментальні групи: контрольні, експериментальні. Переваги та недоліки експерименту. Види експериментів. Лінійний експеримент. Паралельний експеримент. Послідовний експеримент. Методи відбору експериментальних груп: метод випадкового відбору, метод попарного відбору, метод структурної або квотної вибірки. Інструментарій методу. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації.

Тема 4. Аналіз документів в соціології. Поняття документу. Класифікація документів. Способи аналізу документів. Достовірність інформації в документальних джерелах. Історія методу аналізу документів. Кількісні та якісні стратегії аналізу документів. Процедура проведення кількісного аналізу документів. Підготовка словників аналізу документів (кореляційний словник, словник заміщення). Процедура проведення якісного аналізу документів. Роль дослідника у проведенні якісної процедури аналізу документів. Тріангуляція як метод поєднання кількісного та якісного аналізу документів. Транскрибування текстів. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів. Метод Розенталей як стратегія дослідження текстів. Grounded Theory як метод аналізу тексту.

Тема 5. Експертне опитування. Експертне опитування як метод отримання соціальної інформації. Історія розвитку експертних опитувань. Експерт як джерело суспільно важливої інформації. Вид експертів. Відбір експертів. Принцип «снігової кулі». Способи роботи експертів. Метод дельфійських груп. Документи експертного опитування. Технічне забезпечення експертного опитування. Переваги і недоліки методу експертного опитування.

Тема 6. Тести в соціології. Поняття тесту. Історія розвитку тестових досліджень. Об'єкт дослідження тестів. Варіанти застосування тестів у соціологічному дослідженні. Функції тестів. Форми тестових процедур. Тести-опитувальники. Ситуативні тести та тести дій. Проективні методики. Основні вимоги до тестів. Надійність тестів. Переваги та недоліки використання тестів в соціології.

Модуль 2. Кількісні методи збору соціологічної інформації

Тема 7. Опитування. Роль опитування у зборі первинної соціальної інформації. Характеристики респондентів. Відбір інтерв'юерів для роботи з респондентами. Історія розвитку методу опитування. Види опитування. Переваги та недоліки опитування. Процедура здійснення опитування. Висунення гіпотез та завдань опитування. Інструментарій методу. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації.

Тема 8. Анкетування. Анкетування як різновид опитування. Розвиток анкетування як методу збору соціологічної інформації. Види анкет. Різновиди запитань в анкеті. Закриті та відкриті запитання. Перевірочні запитання. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Рангова шкала. Соціально-демографічний блок анкети. Розділи анкет. Вплив анкетера та сторонніх осіб на заповнення анкет.

Соціально-психологічні умови заповнення анкет. Обробка анкет. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки анкетування.

Тема 9. Інтерв'ю. Інтерв'ю як різновид опитування. Розвиток інтерв'ю як методу збору соціологічної інформації. Види інтерв'ю. Бланк інтерв'ю. Різновиди запитань в бланку інтерв'ю. Закриті та відкриті запитання. Перевірочні запитання. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Рангова шкала. Структура бланку інтерв'ю. Вплив інтерв'юера та сторонніх осіб на заповнення бланків інтерв'ю. Соціально-психологічні умови проведення інтерв'ю. Обробка бланків інтерв'ю. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки інтерв'ю.

Тема 10. Поштове опитування. Пресове опитування. Поштове опитування як різновид кількісних методів. Розвиток поштового опитування як методу збору соціологічної інформації. Анкета поштового опитування. Різновиди запитань в анкеті. Додаткові документи при поштовому опитуванні. Рівень повернення анкет. Способи підвищення повернення анкет. Строки проведення поштового опитування. Пресове опитування як різновид кількісних методів. Розвиток пресового опитування як методу збору соціологічної інформації. Анкета пресового опитування. Різновиди запитань в анкеті. Характеристики ЗМІ де розміщується анкета. Рівень повернення анкет. Способи підвищення повернення анкет. Строки проведення пресового опитування. Обробка анкет поштового та пресового опитування. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки поштового та пресового опитування.

Тема 11. Телефонне опитування. Інтернет-опитування. Телефонне опитування як різновид кількісних методів. Розвиток телефонного опитування як методу збору соціологічної інформації. Телефонні книги та довідники як джерело інформації про абонентів. Абоненти мобільних операторів. Оптимальний час для проведення телефонних опитувань. Різновиди запитань опитування. Ведення діалогу з абонентами телефонного зв'язку. Переваги та недоліки телефонного опитування. Інтернет опитування як різновид кількісних методів. Розвиток Інтернет опитувань як методу збору соціологічної інформації. Характеристики різних Інтернет-платформ для проведення опитування. Різновиди опитувальників в Інтернеті. Контроль вибірки та надійність результатів. Переваги та недоліки Інтернет опитувань.

Тема 12. Соціометрія. Соціометрія як метод вивчення взаємовідносин в колективі. Історія розвитку методу соціометрії (Дж.Морено та його підхід). Колектив як об'єкт вивчення соціометрії. Соціометрична процедура. Підготовка дослідника до участі в соціометрії. Підходи до проведення соціометрії: параметричний та непараметричний. Соціограма. Соціоматриця. Способи аналізу результатів соціометрії. Використання технічних засобів при аналізі соціометрії. Переваги та недоліки соціометричної процедури.

Тема 13. Метод вивчення соціальних дистанцій. Соціальні дистанції як об'єкт вивчення в соціології. Способи вивчення соціальних дистанцій. Шкала Боградуса як метод дослідження соціальних дистанцій. Розвиток методу соціальних дистанцій. Еморі Богардус і його варіанти адаптації опитувальника.

Варіації шкали Богардуса в Україні та Росії (Л.Почебут та Н.Паніна). використання технічних засобів при аналізі результатів даної методики. Переваги та недоліки методу вивчення соціальних дистанцій.

Модуль 3. Традиційні якісні методи збору соціологічної інформації

Тема 14. Фокус група. Фокус група як класичний якісний метод соціології. Історія розвитку методу фокус груп. Методи відбору респондентів для фокус груп. Роль модераторів та помічників під час фокус групи. Використання відео та аудіо засобів під час фокус групи. Вимоги до формування складу учасників фокус груп. Тривалість фокус групи. Складання гайду. Формулювання запитань. Транскрибування текстів фокус груп. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів. Метод Розенталей як стратегія дослідження текстів. Grounded Theory як метод аналізу тексту. Переваги і недоліки методу фокус груп.

Тема 15. Глибинне інтерв'ю. Глибинне інтерв'ю як класичний якісний метод соціології. Історія розвитку методу глибинного інтерв'ю. Нарративне глибинне інтерв'ю. Методи відбору респондентів для глибинного інтерв'ю. Договір на участь респондентів у глибинному інтерв'ю. Використання відео та аудіо засобів під час глибинного інтерв'ю. Тривалість глибинного інтерв'ю. Складання гайду. Формулювання запитань. Транскрибування текстів глибинного інтерв'ю. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів. Способи аналізу транскриптів. Переваги і недоліки методу глибинного інтерв'ю.

Тема 16. Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології. Біографічні дані як джерело інформації в соціології. Історії життя як основа біографічного методу. Історичні витоки біографічного методу. Особливості здійснення біографічного інтерв'ю. Збір біографічного матеріалу. Типи історій життя. Повна історія життя. Тематична історія життя. Відредагована історія життя. Публічні матеріали. Приватні архівні матеріали. Автобіографія. Мемуари. Листування. Переваги та недоліки біографічного методу.

Тема 17. Метод дослідження випадку. Case study. Метод дослідження випадку як якісна стратегія в соціології. Сфери застосування методу дослідження випадку. Типи case study. Вибір випадків для аналізу. Одиничні та множинні кейси. Передумови до застосування конкретного виду кейсів. Case study в розв'язанні проблем клієнтів. Історія сім'ї. Залучення до case study спеціалістів з інших галузей. Переваги та недоліки методу дослідження випадку.

Модуль 4. Сучасні якісні методи збору соціологічної інформації

Тема 18. Action research. Action research як сучасний метод дослідження в соціології. Визначення та сфера застосування методу. Специфіка та функції action research. Філософські засади action research. Стратегії проведення action research. Індивідуальна та командна стратегія проведення action research. Циклічність здійснення методу для вирішення ситуації. Використання інших методів збору соціологічної інформації для підсилення ефективності action research. Переваги та недоліки action research.

Тема 19. Дискурс-аналіз. Дискурс як джерело інформації в соціології. Історія еволюції моду дискурс-аналізу. Теорія дискурсу Е.Лаклау та Ш.Муффа. Критичний дискурс-аналіз. Дискурсивна психологія. Мовленнєва діяльність та її соціальна значущість. Модель дискурсу: смислове поле, тональність та способи реалізації дискурсу. Дослідницькі підходи в дискурс-аналізі. Текстуальний підхід. Інтер- та гіпертекстуальний підхід. Контекстуальний підхід. Покрокова стратегія дискурс-аналізу. Переваги та недоліки дискурс-аналізу.

Тема 20. Наративний аналіз. Наративний аналіз як якісна стратегія в соціології. Сфери застосування наративного аналізу. Історія становлення наративного аналізу. Наративістські концепції пояснення (А. Данто, У. Гелли, М. Вайт, Т. М. Гуд та ін.). Покрокова стратегія наративного аналізу. Наративний аналіз транскриптів. Наративний аналіз наукових текстів та художньої літератури. Переваги та недоліки методу дослідження наративів.

Тема 21. Візуальна соціологія. Візуальна соціологія як якісна стратегія в соціології. Сфери застосування візуальної соціології. Історія становлення візуальної соціології: постструктуралізм та семіотика як предтеча візуальної соціології. Дослідження реклами. Дослідження фільмів. Дослідження напрямків та течій в мистецтві. Вивчення сексуальності, еротизму, образів мужності та жіночності. Аналіз візуальних матеріалів у ЗМІ. Аналіз фотографій. Переваги та недоліки візуальної соціології.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Модуль 1												
Тема 1. Класифікація методів соціологічних досліджень	10	4		2	2	2	10	1		0	2	7
Тема 2. Спостереження	10	2		2	1	5	10	1		1	1	7
Тема 3. Експеримент	10	2		2	1	5	10	1		0	1	8
Тема 4. Аналіз документів в соціології	10	2		2	1	5	10	0		1	1	8
Тема 5. Експертне опитування	10	2		2	1	5	10	1		1	1	7
Тема 6. Тести в соціології	10	2		2	1	5	10	0		1	1	8

Модульна контрольна робота	2	2		0	0	0	2	0		0	0	2
Разом за модуль	62	16		12	7	27	62	4		4	7	47
Модуль 2												
Тема 7. Опитування	11	2		4	2	3	11	1		1	2	7
Тема 8. Анкетування	10	2		2	1	5	10	1		0	1	8
Тема 9. Інтерв'ю	10	2		2	1	5	10	1		0	1	8
Тема 10. Поштове опитування. Пресове опитування	10	2		2	1	5	10	0		1	1	8
Тема 11. Телефонне опитування. Інтернет-опитування	10	2		2	1	5	10	0		1	1	8
Тема 12. Соціометрія	10	2		2	1	5	10	0		1	1	8
Тема 13. Метод вивчення соціальних дистанцій	10	2		2	1	5	10	1		0	1	8
Модульна контрольна робота	2	2		0	0	0	2	0		0	0	2
Разом за модуль	73	16		16	8	33	73	4		4	8	57
Разом за 5 семестр	135	32		28	15	60	135	8		8	15	104
Модуль 3												
Тема 14. Фокус група	17	4		4	2	7	17	2		1	2	12
Тема 15. Глибинне інтерв'ю	17	4		4	2	7	17	2		1	2	12
Тема 16. Біографічне інтерв'ю та	17	4		3	2	8	17	1		1	2	13

біографічний метод в соціології												
Тема 17. Метод дослідження випадку. Case study	16	4		3	2	7	16	1		1	2	12
Модульна контрольна робота	2	2		0	0	0	2	0		0	0	2
Разом за модуль	69	18		14	8	29	69	6		4	8	51
Модуль 4												
Тема 18. Action research	16	2		4	2	8	16	1		1	2	12
Тема 19. Дискурс-аналіз	16	4		4	2	6	16	1		1	2	12
Тема 20. Наративний аналіз	16	2		4	2	8	16	1		1	2	12
Тема 21. Візуальна соціологія	16	2		2	1	11	16	1		1	1	13
Модульна контрольна робота	2	2		0	0	0	2	0		0	0	2
Разом за модуль	66	12		14	7	33	66	4		4	7	51
Разом за 6 семестр	135	30		28	15	62	135	1		8	15	102
Разом по курсу	270	62		56	30	122	270	18		16	30	206

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Класифікація методів соціологічних досліджень	2	0
2	Спостереження	2	1
3	Експеримент	2	0
4	Аналіз документів в соціології	2	1
5	Експертне опитування	2	1
6	Тести в соціології	2	1
7	Опитування	4	1
8	Анкетування	2	0
9	Інтерв'ю	2	0

10	Поштове опитування. Пресове опитування	2	1
11	Телефонне опитування. Інтернет-опитування	2	1
12	Соціометрія	2	1
13	Метод вивчення соціальних дистанцій	2	0
14	Фокус група	4	1
15	Глибинне інтерв'ю	4	1
16	Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології	3	1
17	Метод дослідження випадку. Case study	3	1
18	Action research	4	1
19	Дискурс-аналіз	4	1
20	Наративний аналіз	4	1
21	Візуальна соціологія	2	1
Разом		56	16

6.4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Класифікація методів соціологічних досліджень	2	7
2	Спостереження	5	7
3	Експеримент	5	8
4	Аналіз документів в соціології	5	8
5	Експертне опитування	5	7
6	Тести в соціології	5	8
	Модульна контрольна робота	0	2
7	Опитування	3	7
8	Анкетування	5	8
9	Інтерв'ю	5	8
10	Поштове опитування. Пресове опитування	5	8
11	Телефонне опитування. Інтернет-опитування	5	8
12	Соціометрія	5	8
13	Метод вивчення соціальних дистанцій	5	8
	Модульна контрольна робота	0	2
14	Фокус група	7	12
15	Глибинне інтерв'ю	7	12
16	Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології	8	13
17	Метод дослідження випадку. Case study	7	12
	Модульна контрольна робота	0	2
18	Action research	8	12
19	Дискурс-аналіз	6	12
20	Наративний аналіз	8	12
21	Візуальна соціологія	11	13

Модульна контрольна робота	0	2
Разом	122	206

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Методи збору соціологічної інформації» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 41 с.
2. Балановський Я.М. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Умань: Візаві, 2019. 470 с.
3. Борисова Ю.В. Методологія та методи соціальних досліджень: навчальний посібник. Київ: ДЦССМ; 2003. 216 с.
4. Васечко О.О., Черняк О.І., Жуйкова Є.М. та ін. Вибіркове спостереження: термінологічний словник. Київ: ІВЦ ДКС України, 2004. 140 с.
5. Вербець В.В., Субот О.А., Христюк Т.А. Соціологія. Київ: Кондор, 2009. 550 с.
6. Гвоздецька Б., Рюль В., Варга Н. Соціологія: методичні матеріали до самостійної роботи: навчально-методичний посібник для напряму підготовки «054 Соціологія». Ужгород: УжНУ, 2021. 110 с.
7. Докаша В.І. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., доопр., доп. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с.
8. Костенко Н.В., Іванов В.Ф. Досвід контент-аналізу. Моделі та практики. Київ: Центр вільної преси, 2003. 140 с.

9. Мазурик О.В., Єрескова Т.В., Никифорова Н.О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
10. Методичні рекомендації до виконання наукових робіт (для студентів спеціальності 054 «Соціологія») / Упоряд.: А.М.Попович, О.С.Повідайчик, О.П.Бартош, К.Я.Новосад, О.В.Кацьора. Ужгород: УжНУ, 2022. 41 с.
11. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій / 2-е видання, доповнене. Київ: б.в., 2007. 320 с.
12. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с.
13. Пархоменко В.М. Методи вибірових обстежень: навчальний посібник. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001. 148 с.
14. Пархоменко В.М. Методи вибірових обстежень: навчальний посібник. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001. 148 с.
15. Рюль В.О. Новітні методи аналізу соціологічної інформації: навчально-методичні рекомендації (для здобувачів вищої галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія». Ужгород: УжНУ, 2022. 36 с.
16. Суїменко Є.І. Анкетне опитування: мистецтво ставити запитання. URL: http://i-soc.com.ua/school/suimenko_ank.pdf.
17. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
18. Шевчук С.П., Матвієнко Л.П. Організація та методика соціологічних досліджень: навчальний посібник. Миколаїв: ММІРЛ «Україна», Атол, 2010. 228 с.
19. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник / За ред. Н.Костенко, Л.Скокової. Київ: Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с.
20. Ярмач О.В. Методи збору та аналізу соціологічної інформації. Київ: б.в., 2010. 133 с.

Допоміжна література

1. Кохана В.В. Тематичний словник-довідник з соціології / За ред. А.Александровська, ЄБуга, Ю.Ткачук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 112 с.
2. Паніотто В. Криза в методах опитування та шляхи їх подолання. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2011. № 1. С.14.
3. Сірий Є.В. Соціологія. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
4. Соціологія: терміни і поняття: навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М.Пічі [Ю.Ф.Пачковський, О.І.Пташник-Середюк, С.А.Шудло та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 658 с.
5. Стандарти ESOMAR. URL: <https://www.uam.in.ua/ukr/standarts>; <https://esomar.org>
6. Теремко В.Г. Соціологія: підручник. Київ: Академія, 2005. 432 с.